

RIN

**REGIONALNY
INFORMATOR
ZWIĄZKOWY**

**Nr 10 (385)
Październik 2018 r.**

100. rocznica odzyskania niepodległości

*„Niepodległość
nie jest Polakom
dana raz na
zawsze”.*

Józef Piłsudski

1918

-

2018

Z Regionu

W ramach wrześniowego posiedzenia Zarządu Regionu Ziemi Łódzkiej członkowie Zarządu wraz z liczną grupą związkowców, wyjechali do Radomska, na protest przeciwko zwolnieniu z pracy działacza związkowego, członka Zarządu Regionu Łódzkiej „Solidarność”, zastępcy przewodniczącego Rady Podregionu NSZZ „Solidarność” w Radomsku, przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Jysk Sp. z o.o. **Tomasza Jamrozika.**

21 września br. przed Centrum Dystrybucyjnym Jysk w Radomsku odbyła się pikietą w obronie zwolnionego z pracy przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Tomasza Jamrozika. Przyjechali związkowcy z Regionów: Ziemia Łódzka, Śląsko-Dąbrowskiego, Częstochowskiego, Płockiego, Piotrkowskiego, Dolnośląskiego, Podbeskidzia, Mazowsza i Małopolski oraz przedstawiciele Sekretariatu Banków, Handlu i Ubezpieczeń NSZZ „Solidarność”.

W numerze:

Kolego, jesteśmy z Tobą!

Członkowie Zarządu wraz z liczną grupą związkowców, wyjechali na protest przeciwko zwolnieniu z pracy działacza związkowego.

str. 2

W Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi, sieradzkim Terplaście oraz pracownicy socjalni w Łodzi

pracownicy walczą o podwyżkę wynagrodzeń.

Str. 3, 5

Krzyże Wolności i Solidarności dla opozycjonistów

27 września odbyła się uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji demokratycznej.

Str. 5

Kolego, jesteśmy z Tobą!

Mówili zgodnie związkowcy z „Solidarność”, którzy przyjechali do Radomska w geście poparcia dla zwolnionego z pracy działacza z art. 52 Kp.

Jysk Sp. z o.o. w dniu 20 sierpnia br. rozwiązała bez wypowiedzenia umowę o pracę z przewodniczącym Komisji Zakładowej

wej NSZZ „Solidarność” Tomaszem Jamrozikiem. Powodem rozwiązania umowy o pracę było rzekome naruszenie przez T. Jamrozika podstawowych obowiązków pracowniczych polegających na podawaniu nieprawdziwej i zawyżonej liczby członków Związku, co prowadziło do zwolnienia (w niewłaściwym wymiarze) z obowiązku wykonywania pracy przez działacza Komisji Zakładowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia (w ramach tzw. godzin związkowych).

Konflikt na linii Jysk – Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność” trwa od lat. Dowodem tego może być np. niemożność przeprowadzenia wyborów społecznego inspektora pracy na terenie zakładu pracy, czy też doniesienie przedstawiciela Jysk Sp. z o.o. na przewodniczącego zakładowej „Solidarność” Tomasza Jamrozika zarzucające mu prowadzenie strony internetowej Organizacji Zakładowej bez zarejestrowania. Sprawa trafiła do Sądu, który z zarzutów T. Jamrozika oczyścił.

Natychmiastowego przywrócenia do pracy T. Jamrozika wraz z zadośćuczynieniem za wyrządzone mu szkody zażądał przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Piotr Duda w piśmie do dyrektora generalnego Jysk Polska. P. Duda stwierdził, iż konflikt z „Solidarnością” w Jysk jest konfliktem z całym Związkiem, a o zaistniałej sytuacji poinformował ambasadora Królestwa Danii w Polsce.

Łącznie przed siedzibą Jyska pojawiło się około 800 związkowców. Na pikietę przybyła także poseł na Sejm RP Anna Milczanowska. To w jej Biurze Poselskim przedstawiciel kancelarii prawniczej reprezentującej Spółkę Jysk doręczył Tomaszowi Jamrozikowi dokument informujący o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Podczas pikiety głos zabrali przewodniczący Zarządu Regionu Ziemi Łódzkiej NSZZ „Solidarność” Waldemar Krenc, przedsta-

wiciele przybyłych na pikietę Regionów NSZZ „Solidarność” oraz przewodniczący Sekretariatu Banków, Handlu i Ubezpieczeń NSZZ „Solidarność” Alfred Bujara. Mówcy w swoich wystąpieniach wzywali pracodawcę do zaprzestania łamania prawa, podkreślali, iż do końca będą wspierać zwolnionego działacza związkowego, a „Solidarność” to nie tylko nazwa Związku, ale również wspólnota działań i wzajemna pomoc w potrzebie. Przewodniczący Waldemar Krenc zapowiedział, że Region sprawę odda do sądu, bo każdy działacz związkowy ma ochronę prawną. *Wynajęliśmy lepszą kancelarię prawną niż ma Jysk i będziemy toczyli wojnę, stać nas na to!* - kontynuował W. Krenc. Bogdan Utnicki, zastępca zwolnionego Tomasza Jamrozika podkreślił, iż Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w Jysk zrobi wszystko, aby bezpardonowa walka o poprawę warunków pracy prowadzona przez Tomka nie poszła na marne. Głos zabrali także zwolniony przez prezydenta Radomska, również w trybie art. 52 Kp, przewodniczący Komisji Zakładowej w Urzędzie Miasta Radomsko Daniel Serwa.

Podczas pikiety odczytano też Stanowisko Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” oraz Stanowisko Zarządu Regionu Ziemi Łódzkiej wzywające firmę do przywrócenia związkowca do pracy i zaprzestania łamania prawa przez JYSK Polska Sp. z o.o.

Red.

Protest w Centrum Zdrowia Matki Polki

Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi uchodzi za symbol nowoczesnego leczenia, a tymczasem....

W Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki od 10 lat pracownicy - związkowcy z „Solidarności” walczą o podwyżkę wynagrodzeń. Były wprawdzie regulacje, podniesiono pensje o .... 50 zł brutto, zgodnie z zawartym porozumieniem związków branżowych z Dyrekcją. *Jak niskie są pensje tych grup zawodowych może świadczyć fakt, iż ok. 30 osób ma wypłacane dodatki wyrównawcze, gdyż nie osiągają pensji minimalnej. Są to przede wszystkim pracownicy działu gospodarczego: sprzątaczkę, salowe – mówi przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Tadeusz Lewandowski.* Pracownicy niemedycyjni to w CZMP około 700 osób.

28 września odbyła się pikietą zorganizowana w ramach sporu zbiorowego przez Komisję Zakładową NSZZ „Solidarność” w CZMP. Na pikiecie obecny był zastępca przewodniczącego Zarządu Regionu Piotr Ścieško, a także przewodnicząca Regional-

nej Sekcji Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność” Ewa Zielińska.

W pikiecie wzięło udział około 300 pracowników Centrum. Protestowały osoby, które mogły odejść od łóżek, bądź miały w tym czasie dzień wolny. Bez szkody dla pacjentów. *Domagamy się podwyżki w wys. 600 zł brutto dla wszystkich pracowników za wyjątkiem lekarzy i pielęgniarek – kontynuuje przewodniczący. – Były dyrektor wprawdzie podpisał Porozumienie Placowe, ale dyrektor odszedł, przyszedł nowy i płace zostały bez zmian. Nawet przeciwnie - zarobki spłaszcza się, a to źle świadczy o tych, którzy nami zarządzają. Obecnie przeciętna stawka płacy zasadniczej tej grupy waha się*

w granicach 2 tys. – 2.300, od stycznia przyszłego roku ma to być 2.250 zł.

Tadeusz Lewandowski zwraca uwagę na fakt, iż pracowników niemedycznych wciąż ubywa.

Daje przykład pionu technicznego, w którym na początku zatrudnionych było 250 osób. Po reformach zredukowano ilość pracowników do ok. 54. *Dobrze, że chociaż uchroniliśmy się przed prywatyzacją. Jedyne kuchnie i pralnie prowadzą firmy zewnętrzne. Obecny Dyrektor zrozumiał, że prywatyzacja to coś złego - dodaje.*

W dniu 9 października udało się podpisać porozumienie KZ „Solidarność” z Dyrekcją Szpitala.

ankol

Dosyć niesprawiedliwości i wżysku

W dniu 26 września 2018 roku przed firmą „Terplast” w Sieradzu odbyła się pikietą związkowców z NSZZ „Solidarność”.

Zakłady Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych „Terplast” Sp. z o.o. działające od 1984 roku, produkują m.in.: wysokiej jakości sznurek rolniczy i sznurek, liny, przędzę, taśmę opakowaniową z polipropylenu, urządzenia i akcesoria do łączenia taśm opakowaniowych, worki ażurowe.

Pikietą została zorganizowana przez Komisję Zakładową „Solidarność” działającą w Terplaście oraz Podregion Ziemi Sieradzkiej NSZZ „Solidarność”.

Była to godzinna pikietą, która przebiegała pod hasłami; „*Dosyć niesprawiedliwości i wżysku*”, „*Terplast Polski kapitał, Białoruskie płace*” czy „*Żądamy za ciężką pracę godnej płacy*”.

Pikietą była wynikiem braku pozytywnych rezultatów rozmów z dyrekcją podczas sporu zbiorowego. „*Od początku roku trwały rozmowy w sprawie podwyżek. Domagaliśmy się 400 złotych dla każdego pracownika, w trakcie rozmów zeszliśmy do 200 złotych. Dyrekcja jednak zaoferowała 50 złotych oraz nagrody kwartalne do 300 złotych.*

Nie podano jednak kryteriów ich przyznawania. Dyrekcja nie chce prowadzić konsultacji w tej sprawie ze związkami zawodowymi. Po 20-stu, 30-stu a nawet 40-stu latach pracy w zakładzie pracownicy zarabiają niewiele

ponad 1700 złotych - informują Marian Miśkiewicz przewodniczący zakładowej „Solidarności” i wiceprzewodniczący Andrzej Pachulski.

Pracownicy nie godzą się z postępowaniem dyrekcji i żądają realnych podwyżek, jeśli ich nie będzie zapowiadają kolejne pikietę, a w końcu strajk.

Eleonora Pabich, wiceprzewodnicząca NSZZ „Solidarność” Rady Podregionu Sieradz.

O bezkarności władzy i przedmiotowym traktowaniu pracowników

Historia Pana Lucjana Baranowicza założyciela NSZZ Solidarność w WORD w Łodzi. Rocznik wojenny 1940. Człowieka oddanego idei związkowej i lojalnego wobec kolegów z pracy.

Kalendarium wydarzeń:

- zatrudniony w WORD w Łodzi od 11 stycznia 2006 roku do 18 lutego 2012,
- tworzy związek zawodowy, przetrzymuje wszelkie próby zlikwidowania organizacji związkowej i przyczynia się do jego rozwoju,
- zwolniony 18 lutego 2012 roku z art.52 KP za rzekome zafalszowanie dokumentów,
- przywrócony do pracy 22 grudnia 2013 roku (pracodawca wypłacił również odszkodowanie),

- rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem przez pracodawcę 31 marca 2014. Pan Lucjan odszedł z pracy, ponieważ uznał, że jego czas już minął i wiek nie pozwala mu na kontynuowanie pracy w WORD w Łodzi,

- 26 września 2017 roku członkowie NSZZ „Solidarność” w WORD w Łodzi pojawiają się na sesji Sejmiku Województwa Łódzkiego, by walczyć o lepszą przyszłość swojego zakładu. Tego dnia jest z nami Pan Lucjan, mimo że już od dawna na emeryturze, niestety po raz kolejny musiał wysłuchać oszczerstw pod swoim adresem ze strony Dyrektora WORD w Łodzi. Nie dość, że niesłusznie zwolnił naszego przewodniczącego, to jeszcze mimo prawomocnych wyroków sądowych pomógł go o sfałszowanie dokumentów. Tego było za wiele, Pan Lucjan wstępuję na drogę sądową i z powództwa cywilnego wytacza proces Panu Dyrektorowi o zniesławienie.

- lipiec 2018 roku w sądzie dochodzi do ugody, dyrektor zobowiązuje się do przeproszenia Pana Lucjana na sesji sejmiku województwa

- 25 września 2018 roku stawiamy się na sesji Sejmiku, by usłyszeć przeprosin dyrektora, jednak nie. Przeprosin nie było. Pan Lucjan musi poczekać do następnej sesji, na której mamy nadzieję, że dojdzie do zadosyćuczynienia i prawda ujrzy światło dzienne. My, chcąc podziękować za lata pracy na rzecz naszego Związku wręczamy Panu Lucjanowi małą pamiątkę.

Trzeba walczyć z bezkarnością władzy, organizować się i nie poddawać. Niech przykład Pana Lucjana będzie nauczaniem do takiej postawy.

*Radosław Banaszkiewicz,
przewodniczący MOZ NSZZ
„Solidarność”*

36. Pielgrzymka Ludzi Pracy

Zawsze w trzecią niedzielę września związkowcy z „Solidarności” przyjeżdżają na Jasną Górę, aby pokłonić się Matce Bożej Częstochowskiej.

Początki Pielgrzymki Ludzi Pracy sięgają roku 1982, gdy na Jasną Górę udali się pracownicy Huty Warszawa wraz ze swoim duszpasterzem, księdzem Jerzym Popiełuszką, dzisiejszym błogosławionym. Później już każdego roku, w połowie września, świat ludzi pracy spotykał się w Częstochowie, by tam wspólnie zawierzać swoje najtrudniejsze sprawy Matce Bożej. Tradycją jest również peregrynacja obrazu Matki Boskiej Robot-

ników „Solidarności”, przygotowująca duchowo uczestników pielgrzymki.

Każdego roku Pielgrzymkę Ludzi Pracy organizuje inny region naszego Związku. Organizatorem tegorocznej pielgrzymki był Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego (w roku 2013 organizatorem 31. Ogólnopolskiej Pielgrzymki Ludzi Pracy była Ziemia Łódzka). Patronat honorowy nad pielgrzymką objął Prezydent RP Andrzej Duda.

Tegoroczna Pielgrzymka miała charakter szczególny, odbywała się bowiem w roku stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Wykład poświęcony 100. rocznicy wygłosił prof. Włodzimierz Suleja.

Uroczystej Mszy Świętej przewodniczył Jego Ekscelencja Ks. Arcybiskup Józef Kupny Krajowy Duszpasterz Ludzi Pracy; homilię wygłosił Jego Ekscelencja Ks. Arcybiskup Andrzej Dzięga.

Red.

34. Rocznica bł. ks. Jerzego Popiełuszki

Kościół św. Stanisława Kostki był niegdyś miejscem posługi brutalnie zamordowanego bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Dziś do grobu Błogosławionego pielgrzymują rocznie setki tysięcy osób.

19 października br. w 34. rocznicę męczeńskiej śmierci Patrona „Solidarności” bł. ks. Jerzego Popiełuszki łódzka „Solidarność” wraz z pocztami sztandarowymi wzięła udział w uroczystej Mszy Świętej w intencji szybkiej kanonizacji bł. ks. Jerzego Popiełuszki odprawionej w Sanktuarium Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki przy Parafii św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu.

Po Mszy Świętej modlono się przy grobie błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki; zapalono znicze i złożono wiązanki kwiatów.

Red.

Krzyże Wolności i Solidarności dla opozycjonistów

27 września w sali konferencyjnej Instytutu Europejskiego w Łodzi odbyła się uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji demokratycznej.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej 5 sierpnia 2010 r., a po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 r. przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw

człowieka w PRL. W imieniu Prezydenta RP Andrzeja Dudy odznaczenia wręczał Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek.

Wśród 42 odznaczonych, znalazło się wiele naszych koleżanek i kolegów, w tym osoby zgłoszone przez Zarząd Regionu Ziemi Łódzkiej NSZZ „Solidarność”.

Galę uświetnił występ Chóru Dziecięcego Miasta Łodzi.

Warto dodać, że Anna Milczanowska, poseł Prawa i Sprawiedliwości, zafundowała pięciu odznaczonym osobom z Radomska na uroczystość do Łodzi.

Na gali obecni byli przedstawiciele łódzkiej „Solidarności” wraz z przewodniczącym Zarządu Regionu Waldemarem Krencem.

kolka

SZKOLENIA

Region Ziemia Łódzka NSZZ „Solidarność” w okresie październik-listopad 2018 r. organizuje następujące szkolenia:

PAŹDZIERNIK

25-26 października (czw.-pt.)

Kompetencje społeczne liderów związkowych (trener KK) ZR Łódź, Kamińskiego 18 sala 107.

LISTOPAD

08-09 listopada (czw.-pt.)

Podstawowe szkolenie związkowe (trener ZR) ZR Łódź, Kamińskiego 18 sala 107

20-21 listopada (wt.-śr.)

Rozwój związku (trener KK) ZR Łódź, Kamińskiego 18 sala 107

Grupa uczestników szkolenia może liczyć maksymalnie 17 osób. Organizacja związkowa zainteresowana ww.

szkoleniami może zgłosić 2 osoby. Osoby chętne powyżej tej ilości znajdą się na liście rezerwowej i wezmą udział w szkoleniu w przypadku wolnych miejsc lub w kolejnym terminie.

Listę uczestników zamykamy na 7 dni przed terminem rozpoczęcia szkolenia.

Prosimy o zgłaszanie się osób zainteresowanych wzięciem udziału w szkoleniach w Dziale kontaktów: nr telefonu 42 67-72-627, 42 67-72-628, 42 67-72-611, e-mail:

kontakty.lodz@solidarnosc.org.pl

Członek Prezydium

ZR ZŁ NSZZ „Solidarność”

Przemysław Gręda

Wszyscy jesteśmy równi

8 października pracownicy zrzeszeni w NSZZ „Solidarność” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi i 12 Domów Pomocy Społecznej przez 30 minut chodzili po przejściu dla pieszych przy ul. Kilińskiego w ramach akcji protestacyjnej przeciwko nierównemu traktowaniu przez Dyrektora MOPS i władze Miasta Łodzi pracowników MOPS. Władze miasta przyznały pod-

wyżki pewnym grupom zawodowym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Następnie protestujący przeszli pod Urząd Miasta Łodzi i złożyli petycję, w której domagają się wzrostu płacy i równego traktowania wszystkich pracowników zatrudnionych w pomocy społecznej.

Protest zorganizowała Regionalna Sekcja Pracowników Pomocy Społecznej NSZZ „Solidarność”.

ankol

Październik 2018

REGIONALNY INFORMATOR ZWIĄZKOWY

Solidarność

Kolego, jesteśmy z Tobą!

21 września br. przed Centrum Dystrybucyjnym Jysk w Radomsku odbyła się pikietą w obronie zwolnionego z pracy przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Tomasza Jamrozika.

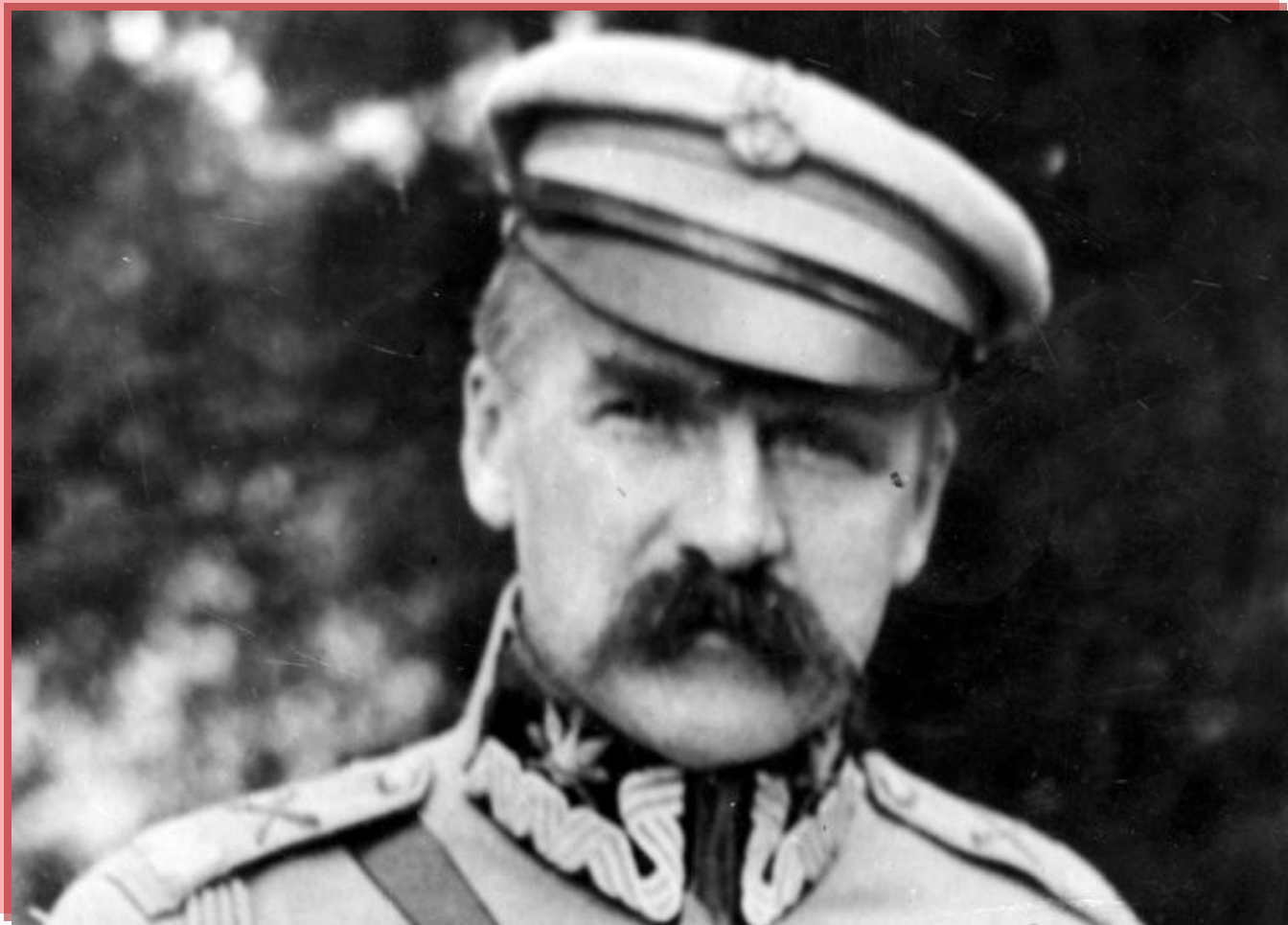

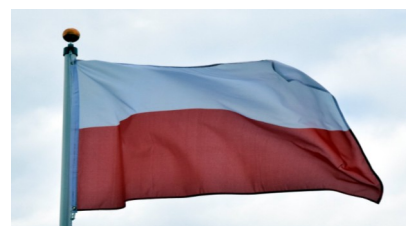

JÓZEF KLEMENS PIŁSUDSKI

*Patriotyzm, to przywiązanie do Ojczyzny.
Jest obowiązkiem kolejnych pokoleń pamiętać
o tych, którym zawdzięczamy skarby polskości,
o obrońcach niepodległości.*

W 1918 roku, po 123 latach zaborów, Polska odzyskała NIEPODLE-
GŁOŚĆ. Stało się to możliwe dzięki wybitnym mężom stanu.

Niewątpliwie najwybitniejszym z nich był **JÓZEF PIŁSUDSKI**

Marszałek JÓZEF PIŁSUDSKI - patriota, wódz narodu polskiego, żołnierz, wybitny polityk i działacz niepodległościowy. Pierwszy marszałek Polski, dwukrotny premier Polski, twórca Legionów Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej. Od 11 listopada 1918 roku - naczelny wódz Armii Polskiej. Wywarł decydujący wpływ na kształt polityki wewnętrznej i zagranicznej II RP.

OJCIEC NIEPODLEGŁOŚCI

Opr. Anna Kolińska

Józef Klemens Piłsudski urodził się 5 grudnia 1867 r. w Zułowie na Wileńszczyźnie w bogatej rodzinie ziemiańskiej. Wychowany został w duchu patriotycznym, w kulcie powstania styczniowego i poezji romantycznej. Gdy Ziuk (bo tak go wówczas nazywano) miał 7 lat, ich majątek spłonął, a rodzina przeniosła się do Wilna i już nigdy nie podniosła się materialnie.

Młody Ziuk wraz z bratem musiał uczęszczać do rosyjskiego gimnazjum rządowego, gdzie podobnie jak inni uczniowie, poddawany był intensywnej rusyfikacji. Wiosną 1882 bracia (wraz z innymi kolegami) założyli kółko samokształceniowe o nazwie Spójnia, zajmujące się sprowadzaniem z Warszawy polskich książek.

2 września 1884 - TRAGEDIA - zmarła ciężko chora od lat ukochana matka Maria Piłsudska.

Jesienią 1885 Józef Piłsudski rozpoczął studia medyczne na Uniwersytecie Charkowskim. Tam zaczął działalność konspiracyjną w niepodległościowych organizacjach studenckich. Po zaliczeniu I roku próbował przenieść się wiosną 1886 na uniwersytet w Dorpacie, jednak tam odmówiono mu przyjęcia dokumentów z powodu jego uprzedniej działalności opozycyjnej. 22 marca 1887 został aresztowany pod zarzutem udziału w spisku na życie cara Aleksandra II, z powodu związków z rosyjską konspiracją antycarską. Piłsudski nieświadomie pomógł zamachowcom, będąc m.in. przewodnikiem po Wilnie jednego z zamachowców, próbującego zdobyć truciznę niezbędną do zabicia cara. Został skazany na pięcioletnie zesłanie na Syberię. 23 grudnia 1887 trafił do Kireńska i przebywał w nim do lipca 1890 r. Spotkał tam innych zesłańców Polaków, byłych powstańców styczniowych. W początkach sierpnia 1890 Piłsudskiego przeniesiono do niewielkiej wsi Tunka pod Irkuckiem.

Po powrocie do Wilna Piłsudski wstąpił do ruchu socjalistycznego. Będąc wileńskim korespondentem czasopisma konspiracyjnego „Przedświt”, pisał pod pseudonimem „Rom”. W 1893 r. związał struktury Polskiej Partii Socjalistycznej na Litwie.

W 1894 został redaktorem naczelnym konspiracyjnego pisma „Robotnik”. Po wykryciu tajnej drukarni w jego mieszkaniu w Łodzi (przy ul. Wschodniej 19 m. 4) w nocy z 21 na 22 lutego 1900, został aresztowany wraz z żoną Marią Juszkiewiczową, również działaczką PPS. Oskarżono go nie tylko o kolportaż nielegalnej prasy i literatury, ale także o udział w zabójstwie dwóch szpicli. Symulując chorobę psychiczną i korzystając z pomocy polskiego lekarza (działacza PPS) Władysława Mazurkiewicza, udało mu się zbiec z petersburskiego szpitala w grudniu 1900 r. Piłsudski udał się do Londynu, skąd po kilku miesiącach powrócił do kraju i ponownie włączył się do konspiracyjnej PPS. Od 1902 rozpoczęto wydawanie nowego czasopisma pod tytułem *Walka* – pisma PPS dla Litwy.

W czasie wojny rosyjsko-japońskiej (1904–1905), pod wpływem rozwoju sytuacji na Dalekim Wschodzie, Piłsudski zaczął myśleć o zorganizowaniu konspiracyjnych oddziałów bojowych, które miałyby przygotować Polaków do walki o niepodległość. Piłsudski udał się do Tokio, aby tam zorganizować legion polski przeciw Imperium Rosyjskiemu. Stanowisko Polaków jednak nie było jednolite, ponieważ w tym samym czasie w Tokio przebywał Roman Dmowski, który miał inną koncepcję.

Po wybuchu rewolucji 1905 roku Piłsudski zbudował Organizację Spiskowo-Bojową, a następnie Organizację Bojową PPS do walki z zaborcą oraz ochrony licznych wówczas demonstracji robotniczych.

W listopadzie 1906 doszło do rozłamów w PPS. Piłsudski powołał wówczas PPS – Frakcję Rewolucyjną. We wrześniu 1908 r. poprowadził osobiście napad na wagon pocztowy na stacji Bezdeny koło Wilna. w wyniku którego zdobyto ponad 200 tys. rubli. Pieniądze posłużyły do spłaty długów organizacji, wsparcia uwięzionych i ich rodzin oraz na powstanie konspiracyjnego Związku Walki Czynnej, organizacji powstałej z inicjatywy Piłsudskiego

Mniej więcej w tym czasie Piłsudski, przeżywający od dłuższego czasu głęboki kryzys małżeński, poznał Aleksandrę Szczerbińską. Z ich nieformalnego związku na świat przyszły dwie córki – Wanda (ur. w 1918) oraz Jadwiga (ur. w 1920).

Legiony Polskie

Piłsudski w tym czasie był głównym twórcą orientacji antyrosyjskiej, planującej przy pomocy Austro-Węgier doprowadzenie do uzyskania przez Polskę niepodległości. Z tajnego Związku Walki Czynnej Józef Piłsudski zorganizował w 1910 r. w Galicji legalne stowarzyszenie paramilitarne Związek Strzelecki, którego został Komendantem i przyjął pseudonim *Mieczysław*. Był to pierwszy załęczek odrodzonego Wojska Polskiego. W młodych ludziach budziła się duma. Mieli mundury, czapki – maciejówki z orzełkiem, a przede wszystkim dzielnego Komendanta. To wówczas powstały znane pieśni śpiewane do dziś z dreszczem emocji: *O mój rozmarynie*, *Przybyli ulani*, a kilka lat później *My pierwsza brygada* (1917).

Józef Piłsudski podczas przeglądu oddziałów

28 lipca 1914 wybuchła I wojna światowa. Już następnego dnia Piłsudski wydał pierwsze rozkazy mobilizacyjne dla strzelców. Pod auspicjami Austrii 3 sierpnia na krakowskich Błoniach ze „Strzelca”, „Sokoła” i Drużyn Bartoszewych powstała I Kompania Kadrowa licząca 144 żołnierzy, gotowych walczyć o wolną Polskę. Piłsudski traktował ten oddział, jako kuźnię kadr dla przyszłego wojska polskiego. Formacja ta została wkrótce przekształcona w podporządkowane komendzie austriackiej Legiony Polskie. Piłsudski stanął na czele I Pułku, a następnie I Brygady. Bezpośrednio dowodził w wielu walkach toczonych przez jego oddziały z Rosjanami.

W październiku 1914 Piłsudski zainicjował powstanie Polskiej Organizacji Wojskowej, tajnego zrzeszenia działającego we wszystkich zaborach, którego został komendantem głównym.

Wśród zwolenników Piłsudskiego, zwłaszcza z czasów służby w Legionach, używano jego przydomków – *Komendant*, *Dziadek*, *Marszałek*.

Po rozbiciu przez Rosjan armii austriackiej nakazano Piłsudskiemu powrót z I

Kompanią Kadrową do Galicji. Piłsudski nie zamierzał być narzędziem Austrii i Niemiec, postanowił wykonać manewr wycofania się, pragnąc dotrzeć do Krakowa. Pod Uliną Małą, oddziały Komendanta wykonały ryzykowny manewr, wyrывая się z okrążenia przez wojska rosyjskie i docierając później do Krakowa (11 listopada). Cztery dni później Piłsudski został mianowany brygadierem, a 22 czerwca 1915 odznaczony austro-węgierskim Orderem Korony Żelaznej.

6 sierpnia 1915, w pierwszą rocznicę wybuchu wojny, w rozkazie do żołnierzy napisał: *Rok temu z garścią małą ludzi, źle uzbrojonych i źle wyposażonych, rozpocząłem wojnę. Cały świat stanął wtedy do boju. Nie chciałem pozwolić, by w czasie, gdy na żywym ciele naszej Ojczyzny miano wyrębać mieczami nowe granice państw i narodów, samych tylko Polaków przy tym brakowało. Nie chciałem dopuścić, by na szalach losów ważyły się nad naszymi głowami, na szalach, na które miecze rzucono, zabrakło szabli polskiej!*

12 grudnia 1916 Józef Piłsudski przyjechał do Warszawy i wszedł w skład Tymczasowej Rady Stanu, która miała utworzyć polską armię.

W kwietniu 1917 Tymczasowa Rada Stanu ustaliła tekst roty przysięgi dla przyszłych oddziałów polskich, zakładającej. m.in. dotrzymanie *wiernie braterstwa broni z wojskami Niemiec, Austro-Węgier i sprzymierzonych państw*. Wobec wcześniej przewidywanego przez Piłsudskiego przechylenia się szali zwycięstwa na stronę Ententy, jak również późniejszego wybuchu w Rosji rewolucji Piłsudski polecił żołnierzom polskim, by nie składali przysięgi na wierność Niemcom. Został wówczas aresztowany i internowany przez Niemców w twierdzy w Magdeburgu.

Naczelnik Państwa, Naczelnny Wódz

10 listopada 1918 r. zwolniony po klęsce Niemiec, Piłsudski przybył do Warszawy. 11 listopada Rada Regencyjna przekazała Piłsudskiemu zwierzchnictwo i naczelną dowództwo nad podległym jej Wojskiem Polskim, a 12 listopada powierzyła misję utworzenia rządu narodowego. Piłsudski zagwarantował niemieckim żołnierzom bezpieczny powrót do objętej rewolucją ojczyzny. W ten sposób udało się zażegnać pierwsze niebezpieczeństwo dla przyszłej niepodległości. W tym czasie tworzyły się pierwsze struktury polskiej państwowości.

W ustanowionym 14 listopada dekretem własnym Naczelnny Dowódca zmienił nazwę państwa na Republika Polska.

Józef Piłsudski i Gabriel Narutowicz

Dwa dni później Piłsudski notyfikował mocarstwom powstanie niepodległego państwa polskiego. 22 listopada 1918 r. objął funkcję Tymczasowego Naczelnika Państwa. Powołał nowy rząd.

20 lutego 1919 Sejm przyznał Piłsudskiemu uprawnienia Naczelnika Państwa wydając *Uchwałę Sejmu Ustawodawczego*. Uchwała ta otrzymała nazwę Małej Konstytucji.

Naczelnny wódz zorganizował skuteczną obronę odradzającego się państwa. Zatrzymał Sowietów w wielkiej bitwie Warszawskiej (14-26.08.1920), odniósł zwycięstwo w bitwie z Niemcami (22.09-5.10 1920).

19 marca 1920, w dniu swoich imienin, Piłsudski przyjął i zatwierdził sto-

Józef Piłsudski z żoną Aleksandrą oraz córkami – Wandą i Jadwigą w 1928

pień Pierwszego Marszałka Polski. Komisja Sejmu przeprowadziła weryfikację całego korpusu oficerskiego armii polskiej, a następnie przyznała Naczelnemu Wodzowi stopień Pierwszego Marszałka Polski i Buławę marszałkowską. 18 marca 1921 podpisano traktat ryski z Rosją bolszewicką, który oznaczał zakończenie działań wojennych na wschodzie. Rozpoczął się okres stabilizacji i rozwoju.

Piłsudski tworzył obóz polityczny bazując m.in. na PPS, PSL, Wyzwoleniu oraz środowiskach wojskowych

W nocy z 16 na 17 sierpnia 1921 w Krakowie zmarła pierwsza żona Józefa Piłsudskiego, Maria. Do końca życia nie zgodziła się na rozwód, pomimo że jej mąż od dawna żył w nieformalnym związku z Aleksandrą Szczerbińską. Para 25 października wzięła ślub, a następnie razem wprowadzili się do Belwederu.

25 września 1921 Piłsudski uniknął śmierci w zamachu przeprowadzonym przez młodego Stepana Fedaka, członka Ukraińskiej Organizacji Wojskowej. (*O zamachu czyt. na dalszych str. RIZu*).

Po wyborze prezydenta Gabriela Narutowicza 14 grudnia 1922 r., Józef Piłsudski usunął się z polityki. Zamierzał poświęcić się tylko wojsku, zachowując przewodniczenie Ścisłej Radzie Wojennej. Jednak w 1923 r. zrezygnował ze stanowiska szefa Sztabu Generalnego i przeniósł się wraz z rodziną do prywatnej willi w Sulejówku pod Warszawą. Tam zajął się przede wszystkim twórczością pisarską.

Przewrót majowy

Pogarszająca się sytuacja polityczna kraju, kolejne upadające rządy, lęk przed ponownym sprawowaniem władzy skompromitowanego rządu sprawiły, że pod koniec 1925 Piłsudski zdecydował się wrócić do czynnego uprawiania polityki. Do władzy powrócił w wyniku zamachu stanu przy użyciu wiernych mu oddziałów wojskowych 12 – 15 maja 1926 r.

Po krótkich, ale krwawych walkach (379 osób zabitych), przy znacznym poparciu społecznym, 31 maja Piłsudski został wybrany na prezydenta Rzeczypospolitej przez Zgromadzenie Narodowe, jednak godności tej nie przyjął. W drugim głosowaniu wybrano protegowanego przez niego Ignacego Mościckiego.

Józef Piłsudski urząd premiera sprawował dwa razy: od 2.10.1926 r. do 27.06.1927 i od 25.08 do 4.12.1930 r. Mocną ręką chronił Polskę przed systemami totalitarnymi. W 1932 r. doprowadził do podpisania układu o nieagresji z ZSRR oraz deklaracji o niestosowaniu przemocy z Niemcami w 1934 r. W czasie swoich rządów skupiał się przede wszystkim na sprawach wojskowych, uważając armię za jedyną siłę zdolną do ochrony suwerenności państwa. Dążył też do podniesienia autorytetu Głowy

Państwa. Wprowadził na znak szacunku – obowiązek wysłuchiwania orędzia Prezydenta na Zamku Królewskim – nie siedząc, ale stojąc. W stosunkach z innymi państwami miał jedno zalecenie: „**Nie zniżać głowy, tzn. przestrzegać godności**”.

Józef Piłsudski niemal do ostatnich dni ukrywał swoją chorobę - raka wątroby. Zmarł 12 maja 1935 roku w Warszawie. Ogłoszona została żałoba narodowa. Pogrzeb Józefa Piłsudskiego 17 maja stał się wielką manifestacją jedności narodowej, oddano hołd zmarłemu Marszałkowi. Ciało zostało pochowane w katedrze na Wawelu. Serce zaś, zgodnie z jego życzeniem złożono w grobie u stóp ukochanej matki na cmentarzu „na Rossie” w Wilnie, jako pośmiertny hołd synowskiej miłości i przywiązania. W 1997 r. na polecenie metropolity krakowskiego abp. Adama Sapiehy trumna ze szczątkami Marszałka została prze-

niesiona do krypty pod wieżą Srebrnych Dzwonów.

Odnaczenia, tytuły

Marszałek był posiadaczem znaczącej

Cmentarz Na Rossie w Wilnie, mauzoleum Matka i Serce Syna,

liczby orderów i odznaczeń zarówno polskich, jak i zagranicznych. M.in.: Order Orła Białego (1921), Krzyż Wielki Orderu Wojskowego Virtuti Militari nr 1 – 14 czerwca 1923 „jako Wodzowi Naczelnemu za zwycięską wojnę

polsko-bolszewicką” Krzyż Komandorski Orderu Wojskowego Virtuti Militari, Krzyż Niepodległości z Mieczami – 6 listopada 1930 „Za pracę w dziele odzyskania niepodległości” Wielka Wstęga Orderu Odrodzenia Polski, czterokrotnie Krzyż Walecznych, Order Korony Żelaznej III klasy (23 czerwca 1915, Austro-Węgry), Krzyż Wielki Orderu Legii Honorowej (4 lutego 1921, Francja).

Wyższe uczelnie przyznały Marszałkowi doktoraty honoris causa, m.in.: Uniwersytet Jagielloński (1920), Uniwersytet Warszawski (1921), Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie (1921), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1933).

Bibliografia

Wielka Księga Patriotów Polskich
wyd. Biały Kruk. Józef Piłsudski

– Andrzej Nowak
www.wikipedia.pl

Zamach na Józefa Piłsudskiego

To miała być oficjalna wizyta Naczelnika Józefa Piłsudskiego - miała być, a mogła skończyć się tragicznie.

25 września 1921 r. Naczelnik Państwa przyjechał z oficjalną wizytą do Lwowa, aby otworzyć zorganizowane w tym mieście I Międzynarodowe Targi Wschodnie. W Targach udział wzięli wystawcy z Austrii, Czech, Niemiec i krajów bałkańskich.

Wizyta miała poprawić stosunki polsko-ukraińskie i była zaplanowana bardzo szczegółowo. Uroczyste powitanie, przejazd odkrytym samochodem do katedry łańciskiej, gdzie miano odprawić mszę świętą, udział w uroczystości otwarcia Targów w parku Stryjskim, spotkania – z bankowcami, dziennikarzami i wreszcie wizyta w ratuszu na uroczystości odsłonięcia ufundowanego przez władze miejskie wielkiego godła państwowego. Na całej trasie przejazdu Naczelnikowi towarzyszyły tłumy lwowian.

Zamachowcy dokładnie znali plan wizyty.

Około godz. 20 marszałek Piłsudski i wojewoda Grabowski (już bez eskorty) wsiedli pod ratuszem do odkrytej limuzyny (Piłsudski siedział z lewej strony). Samochód ruszył bardzo wolno, gdy nagle rozległ się głośny huk. Piłsudski,

doświadczony żołnierz, odchylił głowę. Wojewoda, pewien, że to wystrzał ze źle wyregulowanego silnika samochodu, siedział wyprostowany. Pocisk minął głowę Naczelnika dosłownie o milimetr i uderzył w szybę. Padły kolejne dwa strzały. Jeden pocisk trafił wojewodę w prawe ramię, drugi – w lewą rękę. Wojewoda osunął się z siedzenia, Piłsudski podtrzymał go. Żołnierze obezwładnili zamachowca. Padający zamachowiec strzelił czwarty raz i ranił się w klatkę piersiową. Tłum ludzi rzucił się na niego. Pewnie by dokonali samosądu na tym młodym Ukraincu. Od niechybnej śmierci uratowali go policjanci i żołnierze, którzy kolbami karabinów roztrzęli linczujących.

Kim był zamachowiec?

Próbę zamachu dokonał młody 20-letni Ukraińiec Stepan Fedak, członek Ukraińskiej Organizacji Wojskowej, syn znanego adwokata i działacza ukraińskiego.

Ukraińska Organizacja Wojskowa to organizacja, która początkowo sabotażem i dywersją, a następnie otwartą walką zbrojną z Polską i ZSRR pragnęła doprowadzić do powołania niepodległego państwa ukraińskiego na terenach Małopolski Wschodniej oraz Ukrainy Naddnieprzańskiej.

Fedak oddał w stronę samochodu trzy strzały, ale ranił tylko wojewodę Kazimierza Grabowskiego. Tery-

ście pomagało kilka osób.

A Marszałek? Józef Piłsudski pojechał zgodnie z planem do Teatru Wielkiego, gdzie przywitała go owacja ze strony zgromadzonej tam publiczności. Po zakończeniu spektaklu w teatrze, w budynku władz województwa odbył się uroczysty bankiet, na który przybył także ranny wojewoda Grabowski, wcześniej opatrzony przez lekarzy.

Ranny, ciężko pobity Fedak pod eskortą policji trafił do szpitala. Kiedy został obszukany, okazało się, że ukrywał w bieliźnie jeszcze nóż.

W październiku i listopadzie 1922 we Lwowie toczył się proces działaczy ukraińskich. Fedak nie chciał przyznać się do zamachu na Naczelnika Piłsudskiego. Upierał się, że zamierzał zabić wojewodę Grabowskiego, za jego ponoć antyukraińską politykę. Sąd ostatecznie skazał Stepana Fedaka na 6 lat więzienia za usiłowanie zabójstwa Józefa Piłsudskiego. Razem z zamachowcem sądzono całą grupę ukraińskich działaczy ze Lwowa.

Kolk na podstawie stron internetowych

11 listopada

1918 - 2018

100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę

Zarząd Regionu ZŁ NSZZ „Solidarność” serdecznie zaprasza wszystkich członków i sympatyków Związku do wzięcia udziału w obchodach 100. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, które rozpoczną się 11 listopada 2018 r. (niedziela) mszą świętą w Archikatedrze Łódzkiej o godzinie 9:30.

Około godziny 12.15, po zakończeniu uroczystości organizowanych przez Wojewodę Łódzkiego, Zarząd Regionu Ziemi Łódzkiej NSZZ „Solidarność” wraz ze Społecznym Komitetem Obchodów Rocznic i Świąt Narodowych im. Grzegorza Palki organizują przemarsz ul. Piotrkowską przed łódzkiej archikatedry przed Pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego, znajdujący się na skwerze im. Związku Strzeleckiego „Strzelec” przy ul. Traugutta, gdzie delegacje złożą kwiaty i wysłuchają okolicznościowych przemówień.

Biuletyn wewnętrzny Regionu Ziemia Łódzka NSZZ „Solidarność”

www.solidarnosc.lodz.pl

Adres:

90-229 Łódź, ul. Kamińskiego 18
tel. 42 67 72 611

wiceprzew3.lodz@solidarnosc.org.pl

Zespół:

Redakcja: Anna Kolińska

Foto: Bartosz Wasilewski

Skład: Katarzyna Lewandowska

Korekta: Anna Kolińska

Region Ziemia Łódzka

NSZZ „Solidarność”

90-229 Łódź ul. A. Kamińskiego 18

Centrala: 42 677 26 00 fax: 42 677 26 13

www.solidarnosc.lodz.pl

PREZYDIUM ZR:

Waldemar Krenc

przew.lodz@solidarnosc.org.pl

Piotr Ścieśko

wiceprzew1.lodz@solidarnosc.org.pl

Krzysztof Kilański

sekretariat.lodz@solidarnosc.org.pl

Ireneusz Wach

wiceprzew3.lodz@solidarnosc.org.pl

Przemysław Gręda

czlonprez1.lodz@solidarnosc.org.pl

Michał Karolczyk

czlonprez2.lodz@solidarnosc.org.pl

Regionalna Komisja Rewizyjna

Teresa Kempaska:

42 677 26 17

rewizyjna.lodz@solidarnosc.org.pl

BIURO ZR:

Sekretariat:

42 677 26 11

sekretariat.lodz@solidarnosc.org.pl

Dział Kadry:

42 677 26 14

sekretariatprzew.lodz@solidarnosc.org.pl

Dział Księgowości:

42 677 26 20

ksiegowy.lodz@solidarnosc.org.pl

Dział Kontaktów: tel/fax 42 67 72 627; 42 677 26 28

kontakty.lodz@solidarnosc.org.pl

Dział Administracji:

42 677 26 15

administracja.lodz@solidarnosc.org.pl

Dział Rozwoju Związku:

42 677 26 29

Biuro Prawno-Negocjacyjne:

42 677 26 31

biurowprawne.lodz@solidarnosc.org.pl

bkn1.lodz@solidarnosc.org.pl

Związkowa Agencja Pośrednictwa Pracy: 42 677 26 02

biurowpracy.lodz@solidarnosc.org.pl

Biuro Wścigu Kolarskiego:

42 677 26 06

wyscig.lodz@solidarnosc.org.pl

PAOKZ sekretariat:

42 678 06 77

sekretariat@paokz.edu.pl

BRANŻE:

Międzyreg. Sekcja Oświaty i Wychow

42 677 26 26

lodz@oswiata-solidarnosc.pl

Reg. Sekcja Ochrony Zdrowia:

42 677 26 30

Reg. Sekcja Pomocy Społecznej:

42 677 26 30

Reg. Sekcja Kobiet:

42 67 72 630

Reg. Sekcja Emerytów i Rencistów:

42 677 26 30

rseir.lodz@wp.pl

Reg. Sekcja Kolarzy:

42 205 63 14

Reg. Sekcja Branży Metalowców:

42 677 72 45

tomasz.matysiak@ge.com

Kraj. Sekretariat Emerytów i Rencistów:

42 678 74 36

kseir@solidarnosc.org.pl

Reg. Sekcja Pracowników Leśnictwa:

722 250 536

PODREGIONY:

Kutno: 24 253 38 23

Ozorków: 42 718 18 09

Pabianice: 42 215 23 13

Radomsko: 512 378 083

Sieradz: 43 827 11 51

Wieluń: 505 072 708

Zduńska Wola: 43 823 64 56

Zgierz: 42 716 32 15